

Müstesnâ Güzellerden

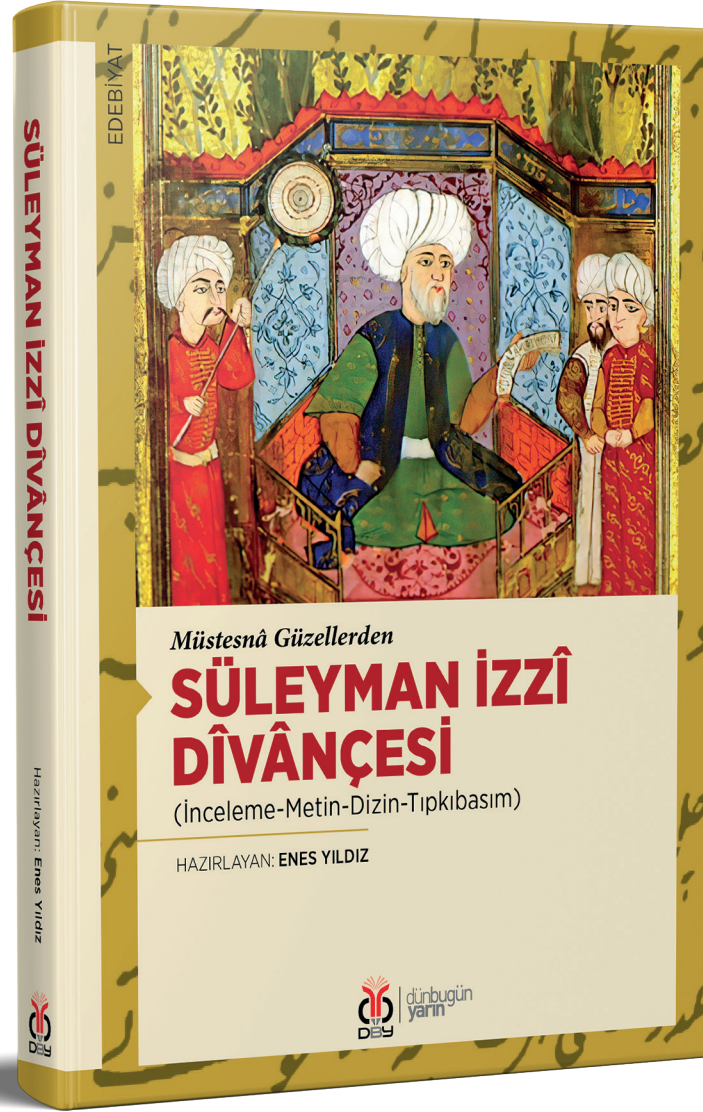
SÜLEYMAN İZZÎ DÎVÂNÇESİ

(İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)

HAZIRLAYAN: ENES YILDIZ

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2022, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 275
Edebiyat: 134

ISBN 978-625-8371-83-3
Sertifika No: 52315

Birinci Baskı: İstanbul, 2022

Hazırlayan:
Enes Yıldız

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Editör:
Haluk Gökçalp

Baskı Hazırlık:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.
(Sertifika No: 46519)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Müstesnâ Güzellerden Süleyman İzzî Divânçesi

Hazırlayan: Enes Yıldız (Doç. Dr.); Editör: Haluk Gökçalp (Prof. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2022.

198 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 275) ___ Dizin var.

ISBN 978-625-8371-83-3

1- Edebiyat 2- Divânçe

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu - Fatih / İstanbul
Tel.: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Kısaltmalar	6
Ön Söz	9

Bölüm I SÜLEYMAN İZZİ'NİN HAYATI, EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

1. Hayatı	13
2. Edebî Kişiliği	17
3. Eserleri	35
3.1. Târîh-i İzzî	35
3.2. Enîsü't-Tâlibîn ve 'Uddetü's-Sâlikîn Tercümesi	36
3.3. Belgrad'ın Geri Alınmasına Dâir Risâle	36
3.4. Divânçe	37

Bölüm II SÜLEYMAN İZZİ DİVÂNCESİNİN İNCELENMESİ

1. Kaside	43
1.1. Şekil Özellikleri	43
1.2. Muhteva Özellikleri	43
2. Kıt'a	45
2.1. Şekil Özellikleri	45

2.2. Muhteva Özellikleri	46
3. Musammatlar	46
3.1. Şekil Özellikleri	46
3.2. Muhteva Özellikleri	47
4. Gazeller	48
4.1. Şekil Özellikleri	48
4.2. Muhteva Özellikleri	56
Sonuç	61
Kaynakça	63

Bölüm III METİN

1. Metin Kurulumunda İzlenen Yol	67
2. Dîvânçe Nüshasının Tavsifi	69
3. Transkripsiyon Alfabesi	70
Çeviriyazılı Metin	71
İzzî Dîvânçesi Özel Adlar Dizini	135
Tıpkıbasım	198-137

Ön Söz

Bu çalışma, XVIII. yüzyıl divan şairlerinden Süleyman İzzî ve *Dîvânçesi* üzerinedir. Süleyman İzzî Efendi, hattatlık ve vak'anüvisliği ile meşhur olmuş çok yönlü bir şahıdır. Öyle ki şairliği bu özelliklerinin gölgesinde kalmıştır. Şairliğinin gölgede kalmasının belki de en önemli nedeni bugüne kadar *Dîvân*'ının herhangi bir nüshasına rastlanmamasıdır. İşte elinizdeki bu kitap vesilesiyle İzzî'nin bugüne kadar üzerinde hiçbir çalışma yapılmamış kayıp *Dîvânçesi* ilim âleminin istifadesine sunulmuştur.

Medine Ârif Hikmet Kütüphanesinde kısa bir süreliğine çalışma imkânı bulduğumuzda elimizden geldiği kadar yazma eser görmeye çalışıyorduk. Gördüğümüz divanlardan birisi de XVII. yüzyıl divan şairlerinden Vişne-zâde İzzetî Mehmed Efendi'nin *Dîvân*'ı idi. Kütüphanede İzzetî *Dîvân*'ının 169/811, 170/811 ve 171/811 arşiv numaralarında kayıtlı üç nüshası vardı. İzzetî *Dîvân*'ının daha önceden çalışıldığını bildiğimiz için üzerinde çok durmadan elde ettiğimiz nüshaları bir kenara koyduk. Daha sonraki kontrollerimizde bu üç nüshadan birinin İzzetî'ye değil de İzzî'ye ait olduğunu fark ettik. Bunun üzerine bu nüshanın *Târîh-i İzzî* adlı eseriyle meşhur Süleyman İzzî *Dîvânçesi* olduğunu gördük ve büyük bir heyecanla *Dîvânçe* üzerinde çalışmaya başladık. Çalışmanın sonunda bu kitap ortaya çıktı.

Çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde İzzî'nin hayatı, edebî kişiliği ve eserleri ile ilgili bilgi verilmiştir. Öncelikle şair tezkireleri ve biyografik kaynaklardan elde edilen bilgilerle Süleyman İzzî'nin hayatı ortaya konmuştur. Şairin edebî kişiliği ise kaynakların şair hakkında söyledikleri, şairin sanata ve şiire bakışı ve İzzî'nin dil ve üslubu hakkında bazı değerlendirmelerle verilmiştir. Bölümün sonunda İzzî'nin eserleri kısaca tanıtılmıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümü İzzî *Dîvânçesinin* incelenmesine ayrılmıştır. Bu bölümde nazım şekilleri merkeze alınarak sırasıyla “*ka-side*, *kıt'a*, *musammatlar* ve *gazeller*” başlığı ile şiirler incelenmiştir. İncelememizde önce nazım şekillerinin şekil özellikleri, daha sonra muhteva özellikleri üzerinde durulmuştur. Şekil ve muhteva özelliklerinde ayrıntıya girilmemiş, genel değerlendirmeler yapılmıştır.

Üçüncü bölümde *Dîvânçe* metni ortaya konulmaya çalışılmıştır. *Dîvânçe* metninden hemen önce metin hazırlanırken izlenen yol maddeler hâlinde verilmiş, eserin tespit edilebilen tek nüshası tanıtılmış ve metinde kullanılan transkripsiyon işaretleri gösterilmiştir. Metin ortaya konulurken mürettep olan *Dîvânçeye* bağlı kalınmış, her nazım şekli kendi içerisinde numaralandırılmış, her şiirden önce vezin ve varak numaraları da verilmiştir. Çeviri yazılı metinden sonra eserin tıpkıbasımı ve özel adlar dizini de çalışmaya eklenmiştir.

Bütün çalışmalarımızda söylediğimiz gibi metni ortaya koyarken mümkün olduğunca titiz davranmamıza rağmen eserde yanlış, kusur ve eksikliklerin olacağı muhakkak ve tabiidir. Bu çalışmanın sehiv ve kusurları bize, faydaları ve güzellikleri ise haklarını asla ödeyemeyeceğimiz, bizleri yetiştiren hocalarımıza aittir. Eksiklik ve kusurlar noktasında yapılacak eleştiri, metin kısmında teklif edilecek farklı okuma önerileri ve uyarıların çalışmamıza ve bize katkı sağlayacağını belirtmek isteriz.

Çalışmalarım sırasında maddi manevi yardımlarını gördüğüm hoca ve dostlarıma ve özellikle metindeki bazı müşkillerimizi çözen

hocamız Prof. Dr. Fatih Başpınar'a buradan bir kez daha teşekkür ediyorum. Son söz hakkını ödeyemeyeceğim hocama... Akademik hayatımda en büyük nasibim ve dönüm noktam hocam Prof. Dr. Haluk Gökalp ile tanışmak oldu. Tanıştığımız günden bugüne her zaman maddi ve manevi yardımlarını gördüğüm kıymetli hocama teşekkürü borç bilirim. Ayrıca bizi kırmayarak bu kitabın editörlüğünü üstlendiği için hocama ayrıca şükranlarımı sunarım.

Eksikliklerine rağmen bu çalışmanın klasik Türk edebiyatına katkı sağlaması dileğiyle... *Amelimiz mebrûr, sa'yimiz meşkûr, kusûr-ı mevfûrumuz ma'zûr* ola. Gayret bizden, tevfik Allah'tandır.

Doç. Dr. Enes YILDIZ
Amman/Ürdün, 2022

Kaynakça

- Akalın, Ş. H. vd. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK. Yay.
- Akbayar, N. (1998). *Mehmed Süreyya, Sicill-i Osmânî (Yâhud Tezkîre-i Meşâhir-i Osmânî)*. C. 3. İstanbul: Kültür Bakanlığı-Tarih Vakfı Ortak Yay.
- Akkuş, M. (2007). *Klasik Türk Şiirinin Anlam Dünyası Edebi Türler ve Tarzlar*. Erzurum: Fenomen Yay.
- Aksoy, Ö. A. (1988). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*. Ankara: İnkılâp Yay.
- Aksoyak, İ. H. (2014). *Hakikîzâde Abdülazîz İzzî Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://teis.yesevi.edu.tr/>. Erişim Tarihi: 09 Eylül 2022.
- Aksoyak, İ. H. (2015). *Eşref-zâde İzzeddîn Ahmed Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://teis.yesevi.edu.tr/>. Erişim Tarihi: 09 Eylül 2022.
- Akün, Ö. F. (1994). Divan Edebiyatı. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 9, S.389-427). Ankara: TDV.
- Arslan, M. (2017). Mihrî Hâtun Divanı'nda Sanatlı Manzumeler, *Uluslararası Amasya Âlimleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. s. 23-38.
- Ayçiçeği, B. (2018). Bağdatlı Rûhî'nin (öl. 1014/1605-1606) Gazellerinde Deyimler. *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, 38, 163-202.
- Aypay, A. İ. (1992). *Nahîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni)*. Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Ayverdi, İ. & Topaloğlu A. (2007). *Türkçe Sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Yay.

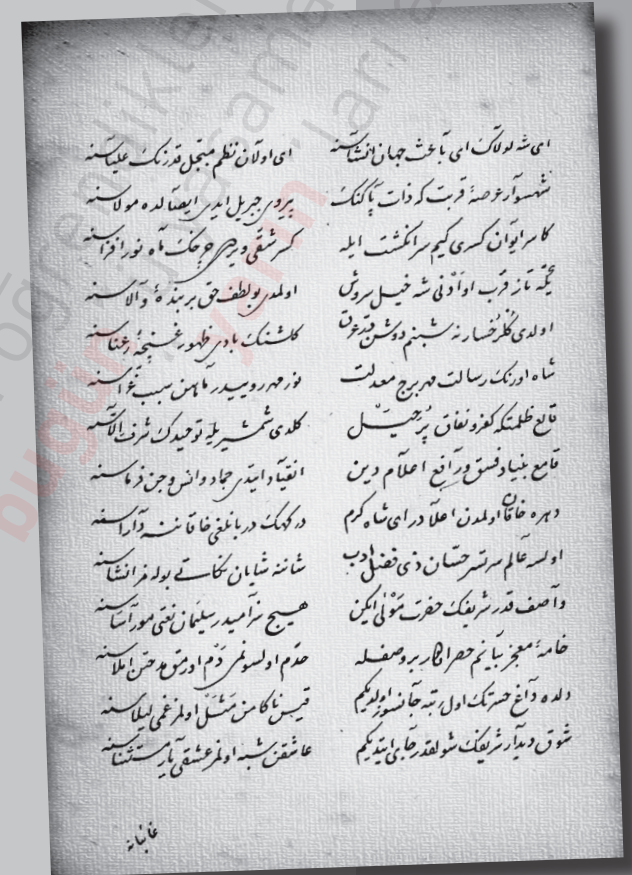
- Babinger, F. (1992). *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*. (çev. Coşkun Üçok). Ankara: KB Yay.
- Banarlı, N. S. (1971). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I-II*. İstanbul: MEB. Yay.
- Batur, H. (2020). Râbî Divânı'nda Naat-ı Şerifler. *International Journal of Filologia*, 3 (4), 246-276.
- Beyhan, K. (2014a). *Reis-zâde Mehmed Emîn İzzî Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://teis.yesevi.edu.tr/>. Erişim Tarihi: 09 Eylül 2022.
- Bilgegil, M. K. (1989). *Edebiyat Bilgi ve Teorileri*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Çiğçi, Ö. (2017). *Fatîn Davut, Hâtîmetü'l-Eş'âr, (Fatîn Tezkiresi)*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Web sitesi: [http://ekitap.kulturturizm.gov.tr.](http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/), Erişim tarihi, 11/03/2022.
- Danişmend, İ. H. (1971). *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*. İstanbul: Türkiye Yay.
- Devellioğlu, F. (2004). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Yay.
- Dilçin, C. (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK. Yay.
- Ekinci, R. (2013). *İzzî Mehmed*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://teis.yesevi.edu.tr/>. Erişim Tarihi: 09 Eylül 2022.
- Emecen, F. (2001). İzzî Süleyman Efendi. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 23, S. 565-566). Ankara: TDV.
- Erdem, S. (1994). *Râmiz ve Âdâb-ı Zurefâsi, İnceleme-Tenkidli Metin-İndeks- Sözlük*. Ankara: AKM Yay.
- Gökalp, H. (2012). Eski Türk Edebiyatında Nazım Şekilleri Edebi Türler. Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi. Aça, M., Kocakaplan, İ., Ceylan, Ö. (Ed.), İstanbul: Kesit Yay.: 188-467.
- İnce, A. (2018). *Tezkîretü'ş-Şu'arâ, Sâlim Efendi*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Web sitesi: [http://ekitap.kulturturizm.gov.tr.](http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/), Erişim tarihi, 11/03/2022.
- İpekten, H. vd., (1988), *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- İzzî, Divân-ı İzzî, Medine Ârif Hikmet Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, 169/811.
- Kahraman, D. (2008). *Şemseddin Sâmî'nin Kâmûsu'l-A'lâm Adlı Eserinin III. ve IV. Cildinde Geçen Eski Türk Edebiyatıyla İlgili Biyografileri*. Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi.

- Kara, A. (2007). *İzzî Divanı (Tenkitli Metin-İnceleme)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Karacan, F. (2011). Teşrifat. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 40, S. 570-572). Ankara: TDV.
- Kaya, B. A. (2011). Atasözleri ve Deyimlerin Divân Şiirinde Kullanımı ile Divânların Bu Söz Varlıklarımız Bakımından Önemi. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 6, 11- 54.
- Kesik, B. (2014b). *Abdulaziz-zâde İzzî Nu'mân Efendi*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://teis.yesevi.edu.tr/>. Erişim Tarihi: 09 Eylül 2022.
- Kılıç, F. (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü'ş-Şuarâ*. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yay..
- Kılıç, F. (2017). *Şefkat. Tezkire-i Şu'arâ-yı Şefkat-i Bağdâdî*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Web sitesi: [http://ekitap.kulturturizm.gov.tr.](http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/), Erişim tarihi, 11/03/2022.
- Küleççi, N. (2003). *Edebî Sanatlar*. Ankara: Akçağ Yay.
- Muallim Naci (1990). *İstılahat-ı Edebiyye-Edebiyat Terimleri*. (haz. Alem-dar Yalçın, Abdülkadir Hayber) Ankara: Akabe Yay.
- Mum, C. (2018). Bâkî'nin Sevgiliyi Adlandırma Tercihlerinde Bağlam Faktörü. *Türkbilig*, 35, 245-265.
- Müstakîm-zâde Süleymân Sa'deddin (1928). *Tuhfe-i Hattâtîn*. İstanbul.
- Onay, A. T. (2004). *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar*. İstanbul: MEB Yay.
- Pala, İ. (2003). *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: L&M Yay.
- Pala, İ. (2003). *Divân Edebiyatı*. İstanbul: L&M Yay.
- Parlatır, İ. (2011). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı Yay.
- Parmaksızoğlu, İ. (1979). İzzî Süleyman Efendi. *İslam Ansiklopedisi*. (C.5, S. 1267-1269), İstanbul: MEB Yay.
- Saraç, M. A. Y. (2019). *Klasik Edebiyat Bilgisi Biçim-Ölçü-Kafiye*. Gök-kubbe Yay.
- Sertoğlu, M. (1986). *Osmanlı Tarih Lûgati*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Solmaz, S. (2018). *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâ'sı (İnceleme-Metin)*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Web sitesi: [http://ekitap.kulturturizm.gov.tr.](http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/), Erişim tarihi, 11/03/2020.

- Sungurhan, A. (2017a). *Beyânî Tezkiresi (Tezkiretü's-Şu'arâ)*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Web sitesi: <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>, Erişim tarihi, 11/03/2020.
- Sungurhan, A. (2017b). *Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü's-Şu'arâ*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Web sitesi: <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>, Erişim tarihi, 11/03/2020.
- Şarlı, M. (2001). Medine-i Münevvere'deki Arif Hikmet Bey Kütüphanesinde Bulunan Edebiyatla İlgili Türkçe Yazma Eserler. *İlmî Araştırmalar*, 11, 99-112.
- Şemseddin Sami (1986). *Kâmus-ı Türkî*. İstanbul: Endurun Kitabevi.
- Tuman, Mehmed Nail (2001). *Tuhfe-i Nâilî-Dîvân Şairlerinin Muhtasar Biyografileri II*. (Haz: Cemal Kumaz, Mustafa Tatcı), Ankara: Bizim Büro Yay.
- Yavuz, F. & İsmail Ö. (1972). *Bursalı Mehmed Tahir, Osmanlı Müellifleri*. C. 3. İstanbul: Meral Yay.
- Yeniterzi, E. (1993). *Divan Şiirinde Na't*. Ankara: TDV.
- Yeniterzi, E. (2006). Na't. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 32, S. 436-437). Ankara: TDV.
- Yıldız, E. (2019). *Divanlarda Küçük Mesneviler*. Doktora Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi.
- Yıldız, E. (2021a). *Bir Hayriyye Naziresi: Fehmînâme*. İstanbul: DBY Yay.
- Yıldız, E. (2021b). *Müslimî Dîvânı (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)*. İstanbul: DBY Yay.
- Yılmaz, Z. (2019). *İzzî Tarihi*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay.

DİVÂNÇE-İ 'İZZİ

ÇEVİRİYAZILI METİN

-KASİDE-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- [1b] 1. Ey şeh-i levlāk ey bā' is cihān inşāsına
Ey olan nazm-ı mübeccel qādrinün ' ulyāsına
2. Şeh-süvār-ı ' arşa-i qurbet ki zāt-ı pākinün
Pey-revi Cibrīl idi işālda Mevlāsına
3. Kāsir-i eyvān-ı kisrā kim ser-i engüşt ile
Kesr-i şakķı virdi çarķuñ mäh-ı nūr-efzāsına
4. Yekke-tāz-ı qurb-ı "ev-ednā"¹ şeh-i hayl-i sürüş
Olmadı bu luţf-ı Hāķ bir bende-i vālāsına
5. Oldı gül-ruhsārına şebnem düşen dürr-i ' araķ
Gülşenün bādı zuhūr-ı gönçe-i ra' nāsına
6. Şāh-ı evreng-i risālet mihr-i burc-ı ma' delet
Nūr-ı mihr-i rüyıdur mähın sebep garrāsına
7. Qālī' -i zulmetüne küfr ü nifāķ pür-hiyel
Geldi şemşir ile tevħidün şeref illāsına
8. Qāmi' -i bünyād-ı fişķ u rāfi' -i a' lām-ı dīn
İnķiyād itdi cemād ü ins ü cin fermāsına

¹ Böylece iki yay arası kadar, hatta daha yakın oldu (Necm, 53/9).

9. Dehre hâkân olmadan a' lâdur ey şâh-ı kerem
Dergehüñ derbânlığı Hâkân'na Dârâ'sına
10. Olsa 'âlem ser-te-ser Hâssân-ı zî-fa'zî-ı edeb
Şânına şâyân-ı nükâtı bulamaz inşâsına
11. Vâşif-ı qâdr-i şerîfün Hâzret-i Mevlâ iken
Hiç sezâ mîdur Süleymân na'tı mûr-âsâsına
12. Hâme-i mu' ciz-beyânum haşr olur bir vaşf ile
Hâddüm olsun mı dem urmak midhâtin imlâsına
13. Dilde dâğ-ı hasretün ol rûtbe cânsuz oldu kim
Kays-ı nâ-kâmın meşel olmaz gamı Leylâsına
14. Şevk-i dîdâr-ı şerîfün şol qadar cây itdi kim
'Âşıkın şibh olmaz 'aşkı yâr-ı müstešnâsına
- [2a] 15. Gâ'ibâne şol muhâbbet kim derûnı hûn ide
Şühbesüz 'izz ü sa'âdet-bağş olur 'uqbâsına
16. Ey resül-i muhterem billâhi 'indümde deñiz
Yek-nigâh-ı şefkatün dünyâ vü mâfihâsına
17. Eyle ey kân-ı kerem 'izz-i şefâ' atle 'azîz
Düşdigüm demlerde haşrûñ bîm-i istilâsına
18. Vây lutfün anda ger olmaz ise feryâd-res
Olmaq üftâde muqarrerdür belâ evvâsına
19. Öyle gârğ-ı baħr-ı 'isyânım ki bî-ħad cürm ile
'Âciz olmışdur qalem biñde birin iħşâsına
20. Bende her ne rûtbe şâyân-ı 'ikâb ise yine
Rabṭ-ı qalbi var iken Mevlâ-yı bî-hemtâsına
21. Eyleye hâşâ anı maħrûm-ı raħmet ye's ile
Eyleyüp maħşerde rüsvâ-yı 'itâb a' dâsına

سرور هر دو سر آنروز خدا کار و وفا
حاصل دومی خداوند جلیل فریاد من
حضرت فخرام مغرور لم آدم
اصطفا خلق و خلق ذات کرم معجزه
مرو باغ جبروت غنچه درد ملکوت
باجب تنظیم جهان بادز این دوران
مهربط حضرت فرما کر امست شیون
لرنگ خیل سل ذات وحید تمکین
بلبلنه عشقه فریاد نه رونق در بر
عق پاک اوج ششم برک کلشن
ایدر انکت لطیف فریاد خورشکاف
کله فرما نه ایله جمله جادانه سخن
کله در ذات شریفینه کلنج حقت
صدف کونده بویه در پاک حسن
شمع اجلا نه جریل ایدر رود پانه
شسته به ما یومیاه ایدر زمانه روشن
فرد واه و فلک و جرح زمین و عالم
حکم امر نه مطیع عبد ایدر ارب بردن
لو لو اوج هر دو انانه بگز بوله فر
در سه بختانی غواصنه هب بحر عدنه
طلعت یوسف ایله رحمت اولور جراتنه
غضبی ایدر اعدایه چوبیت اخون
قرص خورشید فلک حسنه بشل نازنه
حور تابان هو کونده نور جسمین سخن
برهنه هر شجب خودم بائس کومه فر
وارا یکن نیز رو یک کبر بر بندر افکن
اولور انسانه سنک نسبت سکار کبه
رزم ایله تمقن و بهمن و کیو و پیشین

ایده

ای شه لوگک ای باغش جهان نشسته
 ای اولان نظم مجمل قدر نک علیسه
 نشسوار غرضه قربت که ذات پاکتک
 پرور جبریل ایدر ایصالده مولاسنه
 کامر ایوان کسری کیم سر انگشت ایلد
 کسر شقی ویر چرخ جگه ماه نور افزاسنه
 عیله ناز قرب او آونی شه خیل سروش
 اولدر بولطف حق بر بنده و آلاسه
 اولدی گل خسار نه شبتم دو شمن در غرق
 کلشنگ بادر ظهور غنچه زلف غنچه
 شاه اورنگ رسالت مهر برج معدلت
 نوز مهر رویدر ماهن سبب غنچه
 قانع ظلمتک کفر و نفاق پر چیل
 کلدی شمشیر یله توحیدک شرف آلاسه
 قانع بنیاد فسق و رافع اعلام دین
 انقیاد ایدر حماد و انس و جن فرماسنه
 دهره خان اولدن احلا در ای شاه کرم
 در کجک در باغی خانانسه داراسنه
 اولسه عالم سر سر حسان ذی فضل ادب
 شانسه شبان نکاسه بولدر انشانسه
 و اصف قدر شریفک حضرت مولی ایکن
 هیچ نر امیدر سلیمان نغمی مور آسانسه
 خامه معجز بایتم جهر ابار بر و صفله
 خدم اولسونم دم اورتن در حقن ایلانسه
 دلده داغ حسرتک اول رتبه جانسوز اولدیم
 قیس ناکامن مثل اولم غمی لیلانسه
 شوق دیدار شریفک شوقله در حالی ایتدیم
 عاشقن شبد اولم عشقن یارسته نشانسه

غالبانه

غالبانه شوق محبت کیم درونی خون ایدر
 شبهه نر غرور سعادت بخش اولدر غنچه
 ای رسول محترم باند عشق مدح و ذکر
 بیکگاه شفقت دنیا و مایهها سنه
 ایلد ای کان کرم غر شفا عتله عزیز
 دوستد کیم دلدرد حسرتک بیم استیلاسنه
 و ای لطفک آند کر اولم ایسه فریاد رس
 اولمق افتاده مقرر در بلا ایواسنه
 اولم غرق بحر عصبانیم که بیخدر جسر مله
 عاجز اولمشدر قلم بیکده برین احصا سنه
 بنده هر نه رتبه شبان غناب ایسه نینه
 ربط قلبی وار کین مولای بیعتا سنه
 ایلدیه عاشقانی محروم رحمت یاسنه
 ایلد یوت محبتدر رسوائی غناب انداسنه
 با خصوص سن کیمی بر مشفق شفیع وار کین
 شفقت ایتمز نغان واه و اولماسنه
 غمی نادیده مطلبده بو امید اوزره در

ایله لطفکله غنابت نیشه استده عانسه

خوف هول نر خروج جسمنی بر این ایدر
 اشک هم لوده سخی جو کله خوندر ریاسنه
 اورمر ناسا دک کماهن رویسه و شریک
 حسوسو نوزیده پانین خشم فرماسنه
 قول نه رتبه مجرم ایسه پنه غفوا یتمک
 نقد احسا کلک کیر سون جنت و ماواسنه
 بی عدله اولسون شای صلات صبح و شام
 کلشنگ در حرحر کله آتیسبل شیداسنه
 صد بیز و دایله سلام اولسون سکا اهدای
 شمس و ماهیله فلک تا فرودینه دنیا سنه

اول اصحاب کرام و آلده بری سلام

وقف اولر مایل شوق چر و فایده

من كتب الله واوین
بیت

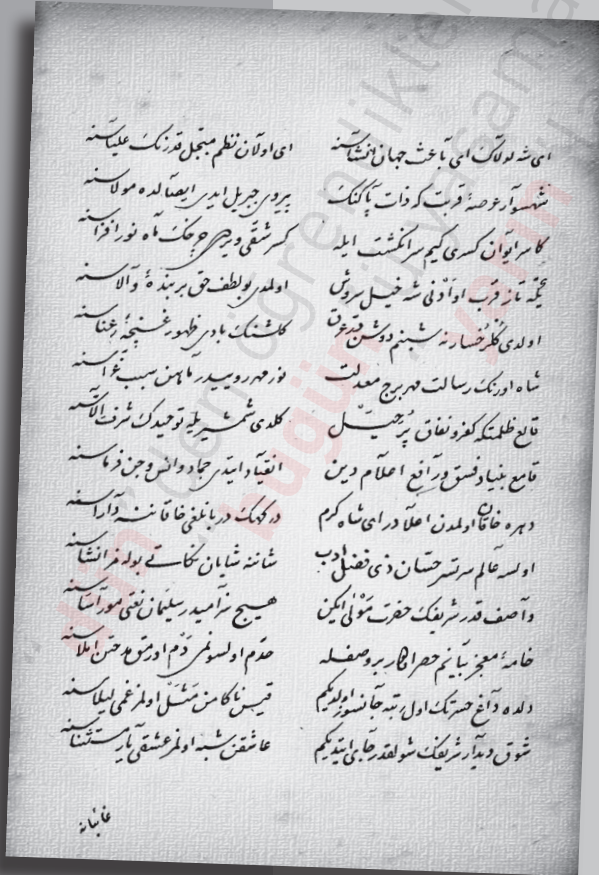
“dün” den “bu” günüklerinle yaşamak “yarın” ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle “bugün” ü yaşamak “yarın” ları aydınlatır.

DİVÂNÇE-İ 'İZZİ

TIPKIBASIM

SÜLEYMAN İZZÎ DÎVÂNÇESİ

دیوانچه سلیمان عزّی

Süleyman İzzî, XVIII. yüzyılın çok yönlü simalarından birisidir. *Tārîh-i İzzî* adlı eseriyle nam salmış İzzî'nin şairliği, tarih yazıcılığının gölgesinde kalmıştır. Bunun nedeni ise bugüne kadar *Divânî*'nin bulunamamasıdır. İşte bu kitap vesilesiyle İzzî'nin hayatı, edebî kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler verilmiş; henüz üzerine akademik bir çalışma yapılmayan *Divânçe*, şekil ve muhteva açısından incelenmiş ve tespit edilebilen tek nüsha üzerinden *Divânçe* metni ortaya konmuştur.

Bu mütevazi çalışma ile XVIII. yüzyılda yaşamış olan ve göz ardı edilemeyecek bir divan şairinin eseri, ilim âleminin istifadesine sunulmuştur. Bundan sonra Süleyman İzzî, klasik Türk edebiyatı tarihinde hak ettiği yeri alacak, hattatlığı veya vak'anüvisliğinin yanı sıra şiirleriyle de zikredilecek ve değerlendirilecektir. İfade kudreti, coşkunluğu, samimi ve külfetsiz anlatımı, kelime oyunlarındaki ustalığı ile XVIII. yüzyıl aşk şairleri arasında artık İzzî de sayılacak ve belki de en önemlisi *gazel-i musanna* kavramı söz konusu olduğunda İzzî'nin adı ilk sıralara yazılacaktır. Gayret bizden, tevfiğ Allah'tandır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Çağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-8371-83-3

9 786258 371833